

Bruxelles, den 18.12.2017
COM(2017) 776 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**Den Europæiske Unions Solidaritetsfond
Årsrapport 2016**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	2
2.	Ansøgninger modtaget i 2016	2
3.	Finansiering.....	7
4.	Afslutning.....	7
5.	Konklusion	9

1. INDLEDNING

I henhold til artikel 12 i Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 af 11. november 2002 om oprettelse af EU's Solidaritetsfond ("forordningen") skal Kommissionen forelægge en rapport om fondens aktiviteter i løbet af det forgangne år for Europa-Parlamentet og Rådet. Nærværende rapport beskriver Den Europæiske Unions Solidaritetsfonds ("Solidaritetsfonden") aktiviteter i 2016. Rapporten giver et sammendrag af de modtagne ansøgninger og afsluttede sager i 2016. Ansøgninger indsendt til Kommissionen i 2016 blev evalueret ifølge de reviderede kriterier, der er fastlagt i forordningen efter ændringen i 2014¹.

I 2016 modtog Kommissionen seks ansøgninger om finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden, nemlig fra Grækenland (jordskælv ved Lefkada), fra Det Forenede Kongerige (oversvømmelser), fra Tyskland (oversvømmelser i Niederbayern), fra Cypern (tørke og brande), fra Portugal (brande på Madeira) og fra Italien (jordskælv). Rækken af jordskælv i den italienske bjergkæde Appenninerne mellem august 2016 og januar 2017 udgør den største naturkatastrofe for Solidaritetsfonden.

Fire lande anmodede om forskudsbetalinger, som blev indført med revisionen af forordningen i 2014. I disse tilfælde betalte Kommissionen forskuddene på i alt 31,1 mio. EUR inden for få uger efter modtagelsen af ansøgningerne.

I 2016 blev der anvendt 33,1 mio. EUR fra Solidaritetsfonden til to ansøgninger, nemlig jordskælvet i Grækenland og oversvømmelserne i Tyskland. Der blev truffet afgørelse primo 2017 om de øvrige fire ansøgninger, der blev modtaget i 2016.

I 2016 afsluttede Kommissionen fire interventioner fra Solidaritetsfonden. En nærmere beskrivelse gives i afsnit 4.

I bilag I vises tærskelværdierne for mobilisering af Solidaritetsfonden ved "større katastrofer", som var gældende i 2016. Bilag II indeholder en oversigt over ansøgninger modtaget i 2016 med angivelse af relevante finansielle oplysninger.

2. ANSØGNINGER MODTAGET I 2016

Kommissionen modtog seks ansøgninger om et finansielt bidrag fra Solidaritetsfonden i 2016. De blev alle indgivet inden den fastsatte frist, nemlig "senest tolv uger efter den første skade" (artikel 4, stk. 1, i forordningen). Fire af ansøgningerne vedrørte regionale katastrofer, og to omhandlede en større katastrofe.

GRÆKENLAND – Jordskælv ved Lefkada 2015

En række jordskælv med en styrke på 6,1 på richterskalaen ramte Lefkada om morgenen den 17. november 2015. Der blev også registreret skader i de nordlige egne af Ithaki og Kefalonia. Adskillige efterskælv fulgte efter jordskælvet. Der blev tilvejebragt midlertidige boliger, husly og fødevarer til den berørte befolkning. Jordskælvet forårsagede skader på 120 boliger, hvoraf 20 blev betragtet som uegnet til beboelse. Der blev indberettet skader på lokale og kommunale

¹ Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 af 11. november 2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (EFT L 311 af 14.11.2002, s. 3) som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 661/2014 af 15. maj 2014 (EUT L 189 af 27.6.2014, s. 143).

infrastrukturnetværk, private og offentlige bygninger (herunder det lokale hospital og havne) og på kulturelle seværdigheder (især kirker). Jordskred begravede og ødelagde nogle af de turistmæssigt vigtigste strande på øens vestlige del.

Grækenland indgav den 5. februar 2016 ansøgning om et finansielt bidrag fra Solidaritetsfonden. Som svar på en anmodning fra Kommissionen fremsendte de græske myndigheder ajourførte oplysninger den 9. marts 2016.

De græske myndigheder anslog indledningsvis den samlede direkte skade til 65,919 mio. EUR. I marts 2016 ajourførte de græske myndigheder den samlede direkte skade til 66,073 mio. EUR. Det ajourførte skadesbeløb udgør 2,1 % af det regionale BNP for den berørte NUTS 2-region De Joniske Øer (EL62)², hvilket berettiger til betegnelsen regional naturkatastrofe. Tærskelværdien for mobilisering af Solidaritetsfonden for denne region er 1,5 % af det regionale BNP.

Den 8. april 2016 udbetalte Kommissionen et forskud til Grækenland på 164 798 EUR svarende til 10 % af det forventede finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden.

Kommissionen vurderede anmodningen og foreslog den 21. juni 2016 Europa-Parlamentet og Rådet, at der blev anvendt 1 651 834 EUR fra Solidaritetsfonden. Restbeløbet af det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden blev udbetalt til Grækenland den 15. november 2016, efter at det tilsvarende ændringsbudget var blevet godkendt af Europa-Parlamentet og Rådet.

DET FORENEDE KONGERIGE – Oversvømmelser 2015

Den 5. december 2015 blev Det Forenede Kongerige ramt af udbredte oversvømmelser, der berørte 11 regioner³. Katastrofen forårsagede, at over 16 000 husstande og 4 985 virksomheder blev ramt af oversvømmelserne, og beboerne i omkring 3 600 husstande måtte indkvarteres i alternative boliger. I alt 1 700 militærpersoner blev udkommanderet for at støtte rednings- og genopbygningsindsatsen, og der var til enhver tid ca. 700 militærpersoner til stede. Katastrofen havde en kraftig indvirkning på turistsektoren (f.eks. annulleringer af hotelreservationer og færre turister), idet 35 % af turismevirksomhederne alene i Nordengland blev berørt af oversvømmelserne. Også landbrugsbedrifter led produktionstab.

Det Forenede Kongerige indgav den 26. februar 2016 en ansøgning om et finansielt bidrag fra Solidaritetsfonden og anslog den samlede direkte skade til 2,3 mia. EUR. I ansøgningen påpegede de britiske myndigheder, at skadesvurderingen stadig pågik, og at det anførte beløb var foreløbigt. Den endelige ansøgning med det ajourførte skadesbeløb på 2 412,042 mio. EUR blev indgivet den 22. september 2016. Katastrofen blev betegnet som en regional naturkatastrofe, idet den samlede direkte skade udgjorde 5,77 % af det vægtede gennemsnitlige BNP i de 11 berørte NUTS 2-

² EL62 = regionalt BNP på 3,137 mia. EUR baseret på 2014-data.

³ 11 berørte regioner = UKC2-Northumberland, UKD1-Cumbria, UKD3-Great Manchester, UKD4-Lancashire, UKE2-North Yorkshire, UKE4-West Yorkshire, UKL1-West Wales and the Valleys, UKM2-Eastern Scotland, UKM3-South Western Scotland, UKM5-North Eastern Scotland og UKN0-Northern Ireland.

regioner⁴, hvilket klart oversteg tærskelværdien på 1,5 % af det vægtede gennemsnitlige regionale BNP, som er fastlagt i forordningen.

Det Forenede Kongerige anmodede ikke om forskudsbetaling.

Kommissionen vurderede anmodningen og foreslog den 13. januar 2017 Europa-Parlamentet og Rådet, at der blev anvendt 60 301 050 EUR fra Solidaritetsfonden. De oplysninger, der var nødvendige for udbetalingen af det finansielle bidrag, blev fremsendt af de britiske myndigheder den 5. maj 2017. Betalingen til Det Forenede Kongerige blev effektueret den 17. juli 2017, efter at det tilsvarende ændringsbudget var blevet godkendt af Europa-Parlamentet og Rådet.

TYSKLAND – Oversvømmelser i Niederbayern 2016

I maj og juni 2016 blev Tyskland ramt af usædvanligt kraftige nedbørsmængder, der fik floderne til at gå over deres bredder og oversvømme flere landsbyer, især i Niederbayern. Hårdest ramt var distriktet Rottal-Inn i Niederbayern. Byen Simbach am Inn blev næsten fuldstændig ødelagt den 1. juni. Et område på ca. 430 km² med ca. 5 000 hjem blev oversvømmet i Landkreis Rottal-Inn alene. I alt blev over 47 000 mennesker i Niederbayern berørt, og syv personer mistede livet. Katastrofen ødelagde offentlig infrastruktur, private hjem og virksomheder.

Tyskland indgav den 19. august 2016 ansøgning om et finansielt bidrag fra Solidaritetsfonden. Ansøgningen var begrænset til en enkelt NUTS 2-region, nemlig Niederbayern (DE22). Det anslåede samlede skadesbeløb var 1 259,005 mio. EUR. Dette udgjorde 3,03 % af regionens BNP⁵ og oversteg den i forordningen fastlagte regionale tærskel på 1,5 %.

Tyskland anmodede ikke om forskudsbetaling.

Kommissionen vurderede anmodningen og foreslog den 14. oktober 2016 Europa-Parlamentet og Rådet, at der blev anvendt 31 475 125 EUR fra Solidaritetsfonden. Efter at det tilsvarende ændringsbudget var blevet godkendt af Europa-Parlamentet og Rådet, blev det finansielle bidrag fra Fonden udbetalt til Tyskland den 29. marts 2017.

CYPERN – Tørke og brande 2016

I perioden fra oktober 2015 til juni 2016 led Cypern under meget sparsomme nedbørsmængder og gentagne hedeølger. Den deraf følgende tørke forårsagede fejlslagen høst, brande i skove og anden vegetation og vandmangel. Vandknapheden havde alvorlige konsekvenser for landbruget, husholdningerne og miljøet. De regnafhængige afgrøder (f.eks. byg, hvede og andre foderafgrøder, der ikke kunstvandes) blev 100 % ødelagt i store dele af distrikterne Nicosia, Larnaca og Famagusta. Tilgangen af vand til vandreservoirer blev alvorligt reduceret, især Dam Kouris, som er den primære kilde til spildevandsrensingsanlæg og kunstvanding. Midt i juni udløste hedeølgen i Cypern to store skovbrande. I den første ved Argaka brændte et areal på 763 ha i statsskoven Pafos. I den anden ved Solea brændte et areal på 1 897 ha, hvoraf størstedelen er beliggende i statsskoven Adelfoi.

⁴ Vægtet regionalt BNP på 41,784 mia. EUR baseret på 2014-data.

⁵ DE22 = regionalt BNP på 41,522 mia. EUR baseret på 2014-data.

Cypern indgav den 5. september 2016 ansøgning om et bidrag fra Solidaritetsfonden. Cypern skønnede de samlede direkte skader som følge af tørke og skovbrande til 180,803 mio. EUR. Dette beløb oversteg tærskelværdien på 101,412 mio. EUR for mobilisering af Solidaritetsfonden ved større katastrofer, der var gældende for Cypern i 2016 (dvs. 0,6 % af BNI baseret på 2014-data).

Den 5. december 2016 udbetalte Kommissionen et forskud til Cypern på 729 876 EUR svarende til 10 % af det forventede finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden.

Kommissionen vurderede anmodningen og foreslog den 24. januar 2017 Europa-Parlamentet og Rådet, at der blev anvendt 7 298 760 EUR fra Solidaritetsfonden. Restbeløbet af det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden blev udbetalt til Cypern den 16. maj 2017, efter at det tilsvarende ændringsbudget var blevet godkendt af Europa-Parlamentet og Rådet.

PORTUGAL – Brande på Madeira 2016

Vejrliget med høje temperaturer, meget kraftige vinde og ekstremt lave nedbørsmængder, der ramte Madeira mellem den 8. og den 13. august 2016, forårsagede omfattende skovbrande med særligt alvorlige følger for hovedstaden Funchal og kommunen Calheta. De havde også alvorlige konsekvenser for dagliglivet og befolkningens ejendomme, og tre personer mistede livet. Det nedbrændte område dækkede 6 000 ha, hvoraf 560 ha var beskyttede områder i Natura 2000-netværket. Historiske bygninger og hundreder af private hjem blev beskadiget eller ødelagt. Desuden blev grundlæggende infrastruktur, virksomheder og landbrugssektoren berørt.

Portugal indgav den 21. september 2016 ansøgning om et bidrag fra Solidaritetsfonden. Portugal fremsendte yderligere oplysninger til ansøgningen den 26. oktober 2016.

De portugisiske myndigheder ansøgte om bidrag til en regional katastrofe og skønnede den samlede direkte skade som følge af katastrofen til 157 mio. EUR. For regioner i den yderste periferi, herunder Madeira, er tærskelværdien for regionale katastrofer 1 % af det regionale BNP. Den rapporterede direkte skade udgjorde 3,84 % af Madeiras BNP⁶, hvilket berettiger til betegnelsen regional katastrofe.

Den 23. november 2016 udbetalte Kommissionen et forskud til Portugal på 392 500 EUR svarende til 10 % af det forventede finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden.

Kommissionen vurderede anmodningen og foreslog den 24. januar 2017 Europa-Parlamentet og Rådet, at der blev anvendt 3 925 000 EUR fra Solidaritetsfonden. Restbeløbet af det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden blev udbetalt til Portugal den 16. maj 2017, efter at det tilsvarende ændringsbudget var blevet godkendt af Europa-Parlamentet og Rådet.

ITALIEN – Flere jordskælv 2016/2017

⁶

PT30 = regionalt BNP på 4,085 mia. EUR baseret på 2014-data.

Italien blev den 24. august 2016 ramt af et jordskælv målt til 6,0 på richterskalaen. Det berørte store områder i Appenninerne i det mellemste Italien i regionerne Abruzzo, Lazio, Marche og Umbrien. Der fulgte en lang række efterskælv. I slutningen af oktober 2016 blev samme region ramt af yderligere to alvorlige jordskælv. Det første ramte den 26. oktober med en styrke på 5,9 på richterskalaen og det andet den 30. oktober 2016 med en styrke på 6,5. Disse jordskælv forværrede situationen yderligere og førte til omfattende nye skader i de berørte områder. Den 18. januar 2017 ramte yderligere fire jordskælv den sydlige del af det område, hvor en række allerede beskadigede infrastrukturer og boliger nu styrtede sammen på grund af en kombination af tunge snemasser og nye skælv. De alvorlige og udbredte skader ramte private og offentlige bygninger, infrastruktur, virksomheder, landbrug og vigtig kulturarv og viste sig at være langt den alvorligste katastrofe, som Solidaritetsfonden nogensinde er blevet anvendt til.

Italien indgav den 16. november 2016 den første ansøgning om et finansielt bidrag fra Solidaritetsfonden. På grundlag heraf tildelte Kommissionen et forskud på det forventede bidrag fra Solidaritetsfonden på 30 mio. EUR og udbetalte det den 9. december 2016.

For at tage højde for de efterfølgende jordskælv fremsendte Italien den 15. februar 2017 en ajourført ansøgning med et revideret skøn, der omfattede alle skader forårsaget af jordskælvene mellem den 24. august 2016 og den 18. januar 2017. Der blev fremsendt yderligere oplysninger den 25. maj 2017.

Da denne rapport blev udarbejdet, var ansøgningen stadig under behandling og vil i stedet blive genstand for den årlige rapport fra Solidaritetsfonden for 2017.

3. FINANSIERING

Europa-Parlamentet og Rådet godkendte to finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden i 2016.

- (1) **Grækenland, jordskælv ved Lefkada 2015:** Europa-Parlamentet og Rådet godkendte mobilisering af Solidaritetsfonden den 11. oktober 2016. Det samlede bidrag på 1 651 834 EUR kunne dækkes af de bevillinger på 50 mio. EUR, der var til rådighed i 2016-budgettet til forskud. Betalingen til Grækenland blev effektueret i november 2016.
- (2) **Tyskland, oversvømmelser i Niederbayern 2016:** Europa-Parlamentet og Rådet godkendte et finansielt bidrag fra Solidaritetsfonden på 31 475 125 EUR den 19. oktober 2016⁷. Da betalingen ikke kunne gennemføres i 2016, skulle budgetbevillingerne fremføres til 2017. Betalingen til Tyskland blev effektueret i marts 2017.

I 2016 ansøgte fire lande (Grækenland, Cypern, Portugal og Italien) om forskudsbetalinger. Alle anmodningerne på i alt 31,287 mio. EUR blev godkendt af Kommissionen. Disse blev udbetalt fra den reserve på 50 mio. EUR til forskud, der blev opført på 2016-budgettet. Grækenland modtog sit forskud i april 2016, Portugal sit forskud i november, og Cypern og Italien deres forskud i december 2016.

Modtagerland	Katastrofe	Kategori	Procedure	Beløb (EUR)
Grækenland	Jordskælv ved Lefkada 2015	Regional	Mobilisering safgørelse	1 651 834
Tyskland	Oversvømmelser i Niederbayern 2016	Regional	Ændrings- budget	31 475 125
I ALT				33 126 959

4. AFSLUTNING

I løbet af 2016 afsluttede Kommissionen fire interventioner fra Solidaritetsfonden. De var alle blevet gennemført i henhold til vilkårene i forordningen før ændringen af denne i 2014. I henhold til disse vilkår (artikel 8, stk. 2) forelægger modtagerstaten senest 18 måneder efter datoen for udbetalingen af det finansielle bidrag en rapport om anvendelsen af det finansielle bidrag ("gennemførelsesrapport") vedlagt en begrundelse for udgifterne ("udgiftserklæring").

- (1) **Spanien, skovbrande 2003:** Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 1,331 mio. EUR. Spanien fremsendte gennemførelsesrapporten og udgiftserklæringen i marts 2006. Kommissionen anmodede Spanien om supplerende oplysninger for at kunne færdiggøre vurderingen. De spanske myndigheder rapporterede, at et beløb på 778 258,73 EUR skulle tilbagebetales. Dette beløb blev betalt tilbage til Kommissionen, som afsluttede interventionen i juni 2016.

⁷

Ændringsbudget nr. 6 for 2016 omfatter mobilisering af Solidaritetsfonden for et beløb på 31 475 125 EUR i forpligtelsesbevillinger og betalingsbevillinger. Mobiliseringen vedrører oversvømmelser i Tyskland.

- (2) **Spanien, jordskælv i Lorca 2011:** Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 21,071 mio. EUR. Spanien anmodede om forlængelse af fristen for indsendelse af gennemførelsesrapporten og udgiftserklæringen. Kommissionen modtog gennemførelsesrapporten og støttedokumenterne i juli 2014. På baggrund af oplysningerne i udgiftserklæringen blev det udbetalte finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden beregnet til at være 364 473,17 EUR for stort i forhold til de støtteberettigede udgifter. Dette beløb blev betalt tilbage til Kommissionen i juni 2016.
- (3) **Kroatien, oversvømmelser i 2012:** Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 286 587 EUR. Gennemførelsesrapporten og udgiftserklæringen blev fremsendt i juni 2015. På anmodning fra Kommissionen fremsendte Kroatien yderligere information, hvorefter interventionen blev afsluttet i juli 2016.
- (4) **Østrig, oversvømmelser i 2013:** Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 21,662 mio. EUR. I august 2015 fremlagde Østrig gennemførelsesrapporten og udgiftserklæringen. Rapporten blev fundet fyldestgørende og i overensstemmelse med kravene i forordningen. Kommissionen kunne derfor afslutte interventionen i august 2016.

I 2016 modtog Kommissionen endvidere tre gennemførelsesrapporter og udgiftserklæringer fra Rumænien vedrørende tørke og brande i 2012, fra Tyskland vedrørende oversvømmelserne i 2013 og fra Tjekkiet vedrørende oversvømmelserne i 2013. Disse interventioner er under afslutning.

5. KONKLUSION

Kommissionen modtog kun et begrænset antal nye ansøgninger til Solidaritetsfonden i 2016, idet to ansøgninger vedrørte katastrofer, der var sket i november og december 2015 (jordskælvet ved Lefkada og oversvømmelserne i Det Forenede Kongerige). Dette synes endnu en gang at bekræfte, at revisionen og klarlægningen af kriterierne for regionale katastrofer i forordningen som ændret i 2014 får de forventede resultater, bl.a. at der ikke længere fremsendes tydeligvis uberettigede ansøgninger.

I august og oktober blev Italien imidlertid igen ramt af ødelæggende jordskælv, som sammen med et yderligere alvorligt skælv i januar 2017 viste sig at blive langt den største katastrofe i Solidaritetsfondens historie siden dannelsen i 2002. Skadesbeløbet på 22 mia. EUR var næsten dobbelt så stort som det næststørste i fondens historie, nemlig jordskælvet i Emilia-Romagna i 2012. Disse katastrofer bekræfter det mønster, der er blevet påvist tidligere, nemlig at mens oversvømmelser udgør langt den største andel af de katastrofer, der udløser ansøgninger til Solidaritetsfonden (ca. to tredjedele af alle sager), er jordskælv blandt de sjældneste, men langt de mest ødelæggende og bekostelige, herunder ikke mindst de menneskelige tab i form af tab af menneskeliv, kvæstelser og hjemløshed i længere perioder.

Det lille antal ansøgninger i 2016 og det forhold, at ansøgningen vedrørende det italienske jordskælv først blev færdiggjort i løbet af 2017, var et heldigt sammenfald rent budgetmæssigt. Mobiliseringerne i 2016 blev betalt af den uudnyttede del af den årlige tildeling for 2015, som blev fremført til 2016. Derfor forblev det fulde 2016-tildelingsbeløb ubenyttet og blev fremført til 2017, hvilket gjorde det muligt i 2017 at mobilisere langt det største bidrag fra Solidaritetsfonden nogensinde til Italien. Dette scenarie viser, at muligheden for at fremføre ubrugte beløb fra et givet år til det næste er yderst nyttig med hensyn til at holde Solidaritetsfonden i drift i budgetmæssig forstand, selv om dens årlige tildeling ifølge den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 er sat ned fra 1 mia. EUR i løbende priser til 500 mio. EUR i 2011-priser. Det er vigtigt, at denne fleksibilitet bliver opretholdt efter 2020. På den anden side viser katastroferne i 2016 også, at Solidaritetsfondens finansielle grundlag er temmelig beskedent og let kunne komme i vanskeligheder, hvis et antal alvorlige katastrofer skulle indtræffe på forholdsvis kort tid, især i år hvor det ikke har været muligt at fremføre et beløb af betydning fra det foregående år. I et sådant scenarie kunne det blive vanskeligt at fastholde de fastlagte støttesatser, hvilket ville underminere princippet om ligebehandling.

Muligheden for forskudsbetalinger, som blev indført med forordningens 2014-udgave, viste sig at være nyttig. Selv om ikke alle ansøgende medlemsstater anmodede om forskudsbetaling, kunne Kommissionen udbetale det ansøgte forskud i alle undtagen ét tilfælde, inden for en måned efter at det fuldstændige ansøgningsdossier var blevet fremsendt. Det forekommer værd at overveje, om stigende forskudsbetalinger over den aktuelle sats på 10 % af det forventede finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden (begrænset til et maksimum på 30 mio. EUR) kunne være en holdbar løsning på en hurtigere reaktion fra Solidaritetsfonden, hvis fulde mobilisering gennem en budgetprocedure i hvert enkelt tilfælde stadig kræver mange måneder.